

+

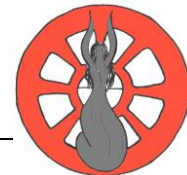
МАТЕРИАЛИ ЗА РАБОТА НА РОДИТЕЛ - ОБУЧИТЕЛ “АКТИВНИ РОДИТЕЛИ ЗА УСПЕШНИ ДЕЦА”

Всеки ученик може да бъде отличник!

Всеки родител е важен за неговото дете. Затова е необходимо родителите и местната общност да имат желание и да могат да участват и да влияят върху вземането на важни решения от всички сфери на училищния живот. Активността и организираността са важни условия за това. С вашето активно участие ще допринесем за това, всеки ученик да бъде отличник а училището да се превърне в център на общността!

Желаем Ви успех!

КАК СЕ ПРОВЕЖДАТ СРЕЩИТЕ / ДИСКУСИИ С РОДИТЕЛИ:

Цел на срещите: да се създаде възможност за дискусии и срещи с останалите родители, за да се повиши тяхната мотивация за участие в училищния живот и подкрепа за образованието на децата. Целта на срещите е и родителите да участват активно в училищния живот.

Организиране на срещите: Срещите се организират в училище, с помощта на учител, поне веднъж месечно. Те могат да се провеждат или под формата на дискусия или под формата на срещи и събития. Важен елемент от работата на родителските клубове е провеждането на общностната анкета за образованието (виж подробно описание на общностната анкета).

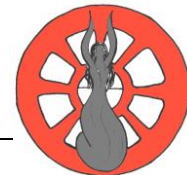
До края на учебната година са планирани срещи на следните теми:

Ноември 2014	1. Образованието на децата ни. Ключови институции, права и задължения в сферата на образованието
Декември 2014	2. Какво представлява общностната анкета, с какво може да ни помогне тя и как да я направим
Януари 2015	3. Единни в празниците си – Василица, Коледа, Байрам – какво и как празнуваме. Кое е общото? Как да направим тържество в училище и в нашето населено място?
Февруари 2015	4. Обсъждане на резултатите от общностната анкета. Планиране на дейности до края на годината
Март 2015	5. 8 април: какво е 8 април и как можем да го отбележим. Какво е Холокоста и какви са поуките на историята. Дискусия за Холокоста и организирането на 8 април
Април 2015	6. Защо е важно децата ни да имат средно и висше образование? Положителните примери. Как да направим кампания за продължаване на образованието след 7/8 клас и в университет
Май 2015	7. Кампания за продължаване на образованието в средни училища
Юни 2015	8. Провеждане на общностна анкета в края на годината

Участници в срещата – около 20 – 25 родители. Много важно е да се включат родители от всички етноси (ако има различни етноси в населеното място), както и ако има представители на различни малцинства – да бъдат включени представители на всички малцинства. Родителите, които са участвали в минимум 6 срещи или събития в края ще получат сертификата за участие.

1. Подготовка на организацията и провеждането на обучението – техническа част

№	Дейност	Отговорен	Срок
1.	Предварителни покани за родителите относно предстоящата среща – нека всеки родител да се почувства специален. Можете да ги изработите заедно с вашите деца ☺		
2	Определяне на подходящо място за провеждане на обучението – зала, класна стая или друго подходящо местоположение.		

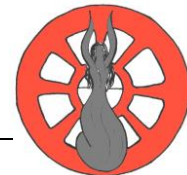

4.	Осигуряване на материали – бели листове, маркери, материали и химикали за участниците, други необходими помощни материали в зависимост от темата на обучението		
5.	Предварително информиране на участниците най-малко една седмица преди датата на провеждането и напомняне няколко дни преди това		
5.	Други (фотоапарат или телефон, за да си направите хубави снимки)		
6.	След провеждането на всяка дискусия/среща попълнете бланката за протокол и присъственият списък		
7	Забавлявайте се ☺		

2.Препоръки за провеждане на обучението:

- ✓ **Представете се пред участниците** – споделете вашето впечатление от срещата във Велико Търново ☺
- ✓ **Представете накратко програмата**, времето за работа и почивки. Раздайте на всеки участник програма или я напишете на голям бял лист или дъска;
- ✓ **Представяне на участниците** – в зависимост от темата на срещата може да изберете различни начини за представяне – чрез игра или просто да дадете думата на всеки да сподели нещо за себе си и да се представи;
- ✓ **Определяне правилата на работа** – помолете всички присъстващи да се включат като самите те предложат различни правила на работа. Ако участниците не вземат отношение, което е вероятно да се случи, предложете вие – телефоните да бъдат поставени на тих режим, да се спазва времето на работа и почивка, да се изслушват участниците. За да постигнете това – родителите да се изслушват - можете да използвате предмет, който ако човекът го държи, само той говори (т.е. това е некакто като микрофон ☺). За да са ефективни правилата, те трябва да се спазват – изберете си отговорник за правилата, както и, например, „наказание” за закъснение – ние обикновено прилагаме следното правило – който закъснее пее, танцува, казва виц или стих ☺
- ✓ **По време на срещата** пуснете присъствения списък, където всеки родител трябва да напише своите имена, контакти и подпис, след това, попълнете бланката за проведена среща

Помнете: чрез тези срещи вие „будите“ и активизирате родителите и местната общност! Това е най-сигурния начин вашите деца да получат по-качествено образование и да помогнете както на училището (директора, учителите), така и на родителите, и най-вече – на децата. Бъдете смели – чакат ви велики дела!

СЪЗДАВАНЕ НА РОДИТЕЛСКИ КЛУБ В УЧИЛИЩЕ/АКТИВНО УН

Партньорство РОДИТЕЛИ – УЧЕНИЦИ – ДЕЦА "За успеха на нашите деца - днес и в бъдеще"

Децата могат да бъдат стимулирани да се променят, да се учат, да постигат успехи и да осъществят своите мечти, само, ако училището се превърне в място, където всяка група – учениците, родителите, учителите, ръководството могат да разчитат на разбиране и подкрепа помежду си.

Затова е много важно, родителската общност да се включи активно в училищния живот.

Родителският клуб е ключът към търсенето и намирането на общи решения и най - добри подходи за справяне с предизвикателствата, които ни отправя ежедневието, с цел подобряване на нашия живот и постигането на мечтите на децата ни и нашите.

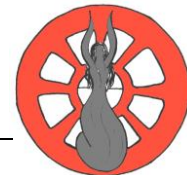
ОПИСАНИЕ: Родителският клуб се създава от активни родители. Той може да включва членовете на Училищното настоятелство, но не само – той трябва да е съставен от по-широк кръг родители.

1.Какви са ЦЕЛИТЕ на АКТИВНИЯ РОДИТЕЛСКИ КЛУБ, чрез различни инициативи (родителски срещи; дискусии; лекции; презентации; анкети)

За да можем да постигнем това – нашите деца да израснат като успешни личности и да реализират своите мечти за едно успешно бъдеще, необходимо е, ние родителите, работейки заедно, да си поставим следните цели:

- Привличане на родителите и ангажирането им с училищния живот;
- Ангажиране на родителите в решаването на проблеми, свързани с превенция на отпадането на деца от училище и работа със застрашени от отпадане ученици;
- Повишаване на капацитета и самоорганизацията на родителската общност;
- Развиване на положително отношение на децата към ученето и редовно посещение на училище;
- Насърчава децата към продължаване на образованието след 7 или 8 клас и подпомага за професионалното ориентиране на учениците за успешна кариера в бъдеще;
- Поддържа постоянна връзка с педагогическия екип на училището и дава идеи за организиране на извънкласни дейности и различни мероприятия в училище и населеното място.

2.Какви са ЗАДАЧИТЕ на АКТИВНИЯ РОДИТЕЛСКИ КЛУБ:

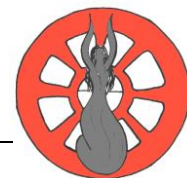
Всеки успешен родителски клуб в началото на учебната година, създава план за работа на родителския клуб. За да може да постигне своите цели трябва да си постави и задачи / дейности, които да реализира през учебната година. Част от тях са:

- Да осигурява активното участие на родителите в дейности, организирани от училището – отворени врати, открити уроци, празници, тържества, екскурзии, спортни събития и др.;
- Да допринесе за издигане имиджа на училището чрез дейности по естетизиране на учебната среда, обогатяване на материалната база, популяризиране на училищната политика за толерантност;
- Да работи в сътрудничество с учители, специалисти, институции по превенция на отпадането на ученици от училище;
- Да организира събития в общностите, които имат за цел популяризиране на училището като институция;
- Да реализира дискусии/срещи на следните теми:

Кои деца са застрашени от отпадане:

- обсъждат се причините;
 - създават се съвместно с класните ръководители профилите на всяко едно от застрашените деца;
 - набелязва се план за действие за задържане на детето в училище;
 - разпределят се отговорности – всеки родител поема някаква отговорност за реализиране на определена точка от плана за задържане на детето в училище – акцент се поставя върху работата със семейството на детето, както и с други представители на общността, които биха могли да помогнат за решаване на проблем;
- Съществуват ли проблеми в училището – обсъждат се проблеми и как родителите биха могли да помогнат за преодоляването им;
 - Какви са текущите нужди на училището (на учениците, на учителите, на родителите) и как и къде те могат да бъдат адресирани;
 - Какви текущи възможности има през съответния месец, от които училището може да се възползва и как – възможности за финансиране; включване в инициативи;
 - Провеждане на анкета за впечатленията и удовлетвореността на родителите от материалната база, учебния процес, отношенията и живота в училище
 - Организиране на събития в общността;
 - Организиране на общностни дискусии/ родителски лектории по различни теми (ранни бракове; ромска общност и ромски групи; училището като институция; защо е необходимо да си добре образован; защо е необходимо да участваш активно в училището, където учи твоето дете и др.)

3.ПЛАН ЗА РАБОТА НА АКТИВНИЯ РОДИТЕЛСКИ КЛУБ

Родителският клуб се събира един или два пъти в месеца (при желание и по-често). В него участват най-малко десет родители, всеки желаещ родител може по всяко време да присъства на срещите на родителския клуб в училище (ако училището е с деца от смесен етнически състав, добре е така да бъде сформиран и родителския клуб). Всеки родителски клуб има:

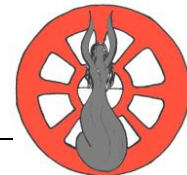
- Подходящо място / стая в училище, където да се събира и да прави своите срещи;
- Учител, който подпомага дейността на родителския клуб;
- Ученици – представители от ученическия парламент, които да наблюдават и подпомагат работата на родителския клуб и да изразяват и своите мнение по различни проблеми и теми;

4.ГРАФИК НА ДЕЙНОСТТА ДО КРАЯ НА УЧЕБНАТА ГОДИНА 2013/2014

Дейности	МАРТ					АПРИЛ				МАЙ			
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3	4
Сформиране на родителски клуб (където няма)	X	X	X										
Изготвяне на план на дейността до края на учебната година	X	X	X										
Ежемесечни срещи (графикът е условен - срещите могат да бъдат и през друг период от месеца или по-често, но не и по-рядко)	X					X				X			
Родителски лектории/ обучителни семинари за родители		Дискусии					Дискусии				Дискусии		
Отворени врати на училището (според графика на съответното училище)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Други дейности	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

След всяка дискусия на родителския клуб по горе написаните теми е необходим списък на хората присъстващи на срещата, също така и кратък текст как се е провела тя!

Снимайте се ☺ след това, качете снимките и малко информация за срещата в специалната facebook група – **Активни родители за активни деца!**

КЛЮЧОВИ ИНСТИТУЦИИ, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПРАВА В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Основни задължения: училищното образование е задължително от 7 до 16 годишна възраст: през това време всички деца трябва да бъдат на училище и да се обучават в дневна форма на обучение. Едва след 16 г. младежът може да се обучава и в самостоятелна форма.

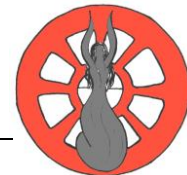
Освен това е задължително и две години детето да посещава предучилищна група (в детската градина) или предучилищен клас (в училище). Възпитанието в подготвителната група или клас е под формата на игри, забавления, съчетани с отдих, т.е. не мислете, че децата още в тази ранна възраст сядат на чиновете. Те играят и се учат едновременно, като така усвояват книжовния български език и формират навици за училище. Т.е. най-късно на 5 години детето трябва да тръгне на детска градина или училище, като подготвителната група / клас е изключително важен за детето.

В България е задължително всеки да завърши поне основно образование – 8-ми клас! Тогава се дава първата диплома, това се изисква и за шофьорска книжка. Но основното образование е недостатъчно за добра професионална реализация. Професия се дава в средните училища. Затова е важно да подпомогнем колкото се може повече ромски младежи и девойки да продължат обучението си и след 8-ми клас: само така те могат да вземат професия и след това да намерят работа!

Видове училища: Според степента на образование, в която обучават ученици, училищата в България биват: Начални: 1-4 клас; Прогимназии: 5 – 8 клас; Основни: 1 – 8 клас; Средни: 9 – 12 клас

Понастоящем основните, началните и прогимназиалните училища, както и детските градини са общински или частни. При средните училища има и държавни гимназии, като тенденцията и при повечето от тях е постепенно да се превърнат в общински. Има и духовни средни училища, които се поддържат и управляват от съответното вероизповедание.

Това, че дадено училище е общинско не означава, че държавата (чрез Министерство на образованието и науката и Регионалните инспекторати по образование) не се намесва в неговия живот. Напротив: почти всичко в живота на едно училище е споделена отговорност между държавата и общината. Зтова много хора често се объркат и наричат общинските училища „държавни“.

Кои са основните елементи от живота / функционирането на едно училище и как Родителските клубове могат да влияят?

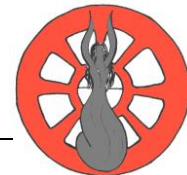
1. Учебните програми и учебното съдържание: те (вкл. учебниците) се определят от държавата. Законът за народната просвета дава най-общите изисквания в тази насока, които се детайлизират чрез нормативни актове, утвърдени от Министъра на образованието. В основна степен (до 8-ми клас) 90 % от учебното съдържание се определя на централно (национално) ниво.

Останалите 10 % зависят от желанията на учениците и техните родители: преди всичко чрез часовете по Свободноизбираема подготовка – СИП и извънкласните дейности. Тук е мястото, където Родителските клубове могат да влияят. СИП-овете се формират след като има молба от 12 деца и техните родители. На практика всичко може да се изучава като СИП – не само и не толкова предметите от задължителната подготовка (български език, математика), но и много други неща: например ромски фолклор и т.н. Истината е, че много често ако учениците и техните родители не изявят желание, директорът определя часовете по СИП с оглед на това, което имат нужда учителите. Затова **организирайте родителите и поискайте като СИП да се изучават неща, които ще бъдат интересни и полезни за вашите деца!**

2. Бюджет: Навярно сте чували, че училищата имат „делегиран бюджет“, който се определя от броя на учениците в тях. Тази система бе въведена през 2008 г. и означава, че за всеки ученик Министерство на образованието определя годишна финансова издръжка, наречена „единен разходен стандарт“. В него влизат всички възможни разходи – за заплати на учителите, за отопление на училището, за поддържане на училищната сграда, консумативи и т.н. Тези средства се превеждат на съответната община, т.е. всяка община получава за образование средства, равни на броя на учениците, записани в нейните училища към 31 декември по единния разходен стандарт (той се променя ежегодно с решение на Министерския съвет и е различен за различните общини – разделени в 7 типа). Получените средства общината е длъжна да пре-разпредели между училищата, като минимум 80 % разпределя на базата на броя ученици, записани в училището. Това е причината големите училища да имат по-голям бюджет, а малките училища в селата трудно да подсигурият дори отоплението на сградата.

Останалите 20 % общината може да пре-разпредели по т.нар. „допълнителни компоненти във формулата“, които отразяват местните образователни политики. Това е начина, по който общината би могла да подкрепи по-малките училища, интегриращи ромски ученици: напр. като въведе компонент „училища, които осъществяват дейности за образователна интеграция“ и други.

Тук също можете да се намесите. Ако искате да подпомогнете училището, в което се обучават вашите деца, организирайте застъпнически дейности за включването на подходящи допълнителни компоненти във формулата за определяне на бюджетите на училищата в общината. Обект на застъпничество трябва да е

общинския кмет и отдела / дирекцията „Образование“ в общинската администрация. Подходящото време за застъпничество е в началото на календарната година – обикновено формулата се определя през февруари.

Полученият от общината бюджет се разходва от директора на училището, който носи отговорност за него. Днес е важно директорът да бъде добър мениджър за да разходва бюджета така, че училището да може да се издържа и да се развива. От мениджърските умения на директора днес зависи в много голяма степен бъдещето на училището.

Наредбата за разходване на училищния бюджет изисква директорът да го съгласува с родителската общност. Обикновено това не се прави или се прави с „отбрани“ родители. **Затова Родителският клуб трябва да бъде активен: вие можете да поискате от директора да ви представи в най-общи линии как ще бъде разходван училищния бюджет.** Навярно ще дадете добри идеи!

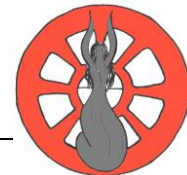
3. Училищен живот: Какви допълнителни извънкласни и извънучилищни дейности се организират, какво се прави в междучасията и времето за отдих, какви наказания се налагат на провинилите се ученици и много други оперативни въпроси се решават от Педагогическия съвет на училището.

Родителите могат да вземат отношение и по тези въпроси. За целта е необходимо **Родителският клуб да определи свой представител и да поиска той да бъде включен в Педагогическия съвет.** По тези въпроси може да се произнеса и Училищното настоятелство, в което участват представители на родителите. Т.е. необходимо е родителите да бъдат организирани.

4. Училищната мрежа: Общините имат основните правомощия по отношение на функционирането на училищната мрежа. Общините предлагат закриването, реструктурирането или откриването на училища: общинският съвет взема решение за това, общинския кмет внася Мотивирано предложение до Министъра на образованието, а Министърът издава съответната заповед

Този механизъм никъде не предполага участие на родителите, което е сериозна слабост – в крайна сметка училищата съществуват заради децата, а родителите са тези, които ги представляват. Въпреки несвършения механизъм, родителите и местната общност могат да се намесят и да участват в целия процес. Така например, ако училището във вашето село е застрашено от закриване, а местната общност е категорично убедена, че трябва да го запази, можете да направите:

- още преди решението за закриване на училището да е разгледано на сесия на общинския съвет, организирайте публично обсъждане и поканете общинския кмет. Това е добър повод да покажете решимост и да повлияете на решението. Никой не иска да се конфронтира с многобройна и добре организирана родителска общност!;

- съберете подписка срещу закриването на училището и я внесете в Общинския съвет. Така ще изправите съветниците пред дилемата да избират между предложението на кмета и волята на гражданите;

- сесиите на общинския съвет са открити за гражданите. Организирайте родители, които да присъстват на сесията и да се изкажат. Колкото повече са родителите и по-категорични са те, толкова по-голям е шансът за запазване на училището;

- преди да издаде заповед за закриването на училището, Министерът на образованието изисква от Регионалния инспекторат по образованието да направи проверка по обстоятелствата. Срещнете се с комисията и опитайте да я разубедите;

- ако все пак Министерът подпише заповед за закриване на училището, можете да я обжалвате пред Върховния административен съд. Това спира изпълнението на заповедта и така училището ще функционира докато излезе решението на ВАС. Делата за това могат да се проточат и 2 години, като през това време решителността на родителите ще намери начин да повлияе на местната администрация и общинския съвет за отмяна на решението / заповедта за закриване на училището. Не забравяйте: подписаната от Министъра заповед се публикува в Държавен вестник и може да бъде обжалвана в 14-дневен срок след публикуването.

Както виждате, родителите и местната общност могат да участват и да влияят върху вземането на важни решения от всички сфери на училищния живот. Активността и организираността са важни условия за това.

БЕЛЕЖКИ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

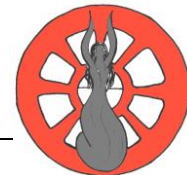
.....

.....

.....

.....

.....

2. КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ОБЩНОСТНАТА АНКЕТА, С КАКВО МОЖЕ ДА НИ ПОМОГНЕ ТЯ И КАК ДА Я НАПРАВИМ

Какво представлява общностната анкета?

Общностната анкета или допитването до общността в областта на образованието има за цел:

1. Да помогне на родителите да идентифицират проблемите в образователната сфера, така както те ги виждат
2. Да насърчи родителите, заедно с образователните институции, да обсъдят тези проблеми и да потърсят заедно решения
3. Да предприемат конкретни стъпки, за да намерят поне отчасти (ако не и изцяло) решение на проблемите
4. Да измерят промяната, която заедно с училището, местната общност и другите образователни институции са постигнали.

Защо е необходимо да направим общностна анкета или допитване до общността?

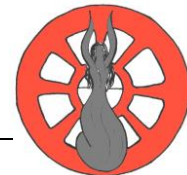
Това ще помогне на родителската общност да се превърне в активен участник в образователните процеси, да дава мнение, да предлага решения и да участва в решаването на проблемите. Това не само ще активизира местната родителска общност, но и ще я направи по-отговорна към образованието на децата ѝ. От друга страна, това ще повиши и качеството на образованието, което децата получават.

Допитване до общността: какво е това и как да го направим?

Допитването до общността или анкетирането трябва да се провежда в края на първия срок (декември – януари) и в края на втория учебен срок (май – юни). Родителският клуб сформира група от доброволци (също родители), които биха искали да провеждат анкетите с останалите родители. Анкетата е кратка и се провежда в рамките на по-малко от 10 мин. Тя е една и съща при всяко анкетиране и не се променя. Но как конкретно да проведем анкетирането?

1. Да изберем екипът от активисти и доброволци, които ще участват в самото анкетиране. Те трябва да са хора, на които може да разчитате и да са такива, които са разпознаваеми в общността и ще бъдат приети, когато почукат на нечия врата.
2. Да направим списък на родителите и да ги разпределим между анкетърите, така че да не анкетираме два пъти един и същи човек ☺
3. Да направим кратко обучение на доброволците (анкетърите) да работят с анкетната карта, да им разясним въпросите и да сме сигурни, че познават материята в детайли.
4. Да направим „сухи” тренировки. Важно е всички, които ще участват в анкетирането да са изпробвали анкетата поне няколко пъти. Могат да я направят на свои

приятели и роднини вкъщи. Това ще им даде малко опит и комфорт, че познават анкетата и могат да я направят на непознат.

5. Да известим местната общност и заинтересованите страни за предстоящото допитване до общността. Хората трябва предварително да знаят, че това ще се състои в определен период, за да не бъдат изненадани, когато някой ги посети вкъщи или ги спре на улицата. Така ще се повиши доверието на хората и ще се провокира интереса им към образователните процеси. Можете да използвате различни канали за разпространяване на информацията – местната медия, вестник, радиоточка, обяви в кметството и кръчмата, от уста на уста, постер в училище и др. За хората е важно да знаят с каква цел правите това, така че се подгответе да им го обясните.

6. Да номерираме всички анкети ПРЕДИ да е започнало анкетирането и ПРЕДИ да са връчени на доброволците, за да могат отделните анкети да бъдат идентифицирани по своя номер и да сме сигурни, че никоя бланка не се е загубила по време на процеса. В началото винаги се поставя първата буква на населеното място, а след това номер. Така например анкета, която ще се прави във Велико Търново може да получи номер „ВТ-001” и така ще се променя номера според броя анкети, които смятаме да направим.

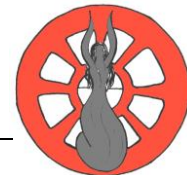
7. Да проведем самото анкетиране в предварително уреченият период, а малко по-долу ще поговорим за това как да обобщим и анализираме резултатите от проучването и какво да правим с тях.

Допитване до общността: кой какво прави? Практически съвети.

Много важно е да разпределите отговорности на своите доброволци. Не забравяйте, че доброволческият труд е основен елемент от силата на общностната работа. Едни доброволци могат да се заемат с размножаване на анкетните карти преди проучването, други с разгласяването на предстоящото анкетиране и разлепването на обявите. Непременно ще ви трябва двама-трима души от доброволците, на които им се отдава работата с документи и са достатъчно прилежни и фокусирани върху детайлите, за да помогнат с обобщаването на резултатите от анкетите, което е много отговорна задача.

Допитване до общността: най-често допусканите грешки и как да ги избегнем?

- ✓ Недостатъчно познаване на анкетата и материята от страна на доброволците-анкетъори.
- ✓ Механично задаване на въпросите от анкетата без да се вниква в смисъла на отговорите на събеседника. На първо място се старайте да чуете и разберете какво ви казва анкетираният преди да помислите за това как да зададете следващия въпрос.
- ✓ Неразбиране или погрешно разбиране на въпроса от страна на анкетирания. Това се случва изключително често и, ако анкетъорите не са съсредоточени и наблюдателни, ще отбележат отговора, който им дават без той да кореспондира изобщо с въпроса.
- ✓ Пропускане да се номерират всички анкети преди да е започнало проучването.
- ✓ Непознаване на целите на допитването до общността от самите анкетъори. По време на работа на терен, докато анкетираме, ще срещнете много хора, които ви питат защо го правите и какво ще се промени за тях чрез вашата работа. Някои може би ще ви сбъркат и с предизборна агитация, въпреки че изборите минаха. Някои може да ви поискат и пари. Обяснявайте внимателно на всички, че тази анкета се прави от самата общност за самата общност. Тя ще помогне да се повиши качеството на образование за децата ни. Тази анкета е за нас самите.

✓ Различни технически и организационни грешки се допускат при обобщаването на резултатите от анкетите.

СРОК: *Първото анкетирание - декември – януари,*

Второто – м. май- юни

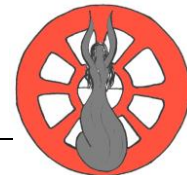
3. ЕДИННИ В ПРАЗНИЦИТЕ СИ – ВАСИЛИЦА, КОЛЕДА, БАЙРАМ КАКВО И КАК ПРАЗНУВАМЕ. КОЕ Е ОБЩОТО.

КАК ДА НАПРАВИМ ТЪРЖЕСТВО В УЧИЛИЩЕ И В НАШЕТО НАСЕЛЕНО МЯСТО

Календарните и семейните празници на ромите показват в най-висша степен колко близки са традициите и обичаите на различните етноси, живеещи в България. Като цяло ромските календарни празници съвпадат с българските календарни народни празници (дори при ромите-мюсюлмани), в празничния ритуал присъстват множество елементи от българския празничен ритуал. Но всеки един от празниците получава специфично-ромско осмисляне: свързва се с някоя ромска легенда, части от ритуала се видоизменят като се пречупват през душевността на ромите и т.н. Нещо повече: елементи от ритуала, отдавна изчезнали сред българите, днес продължават да се срещат при много от ромските групи. В резултат от всичко това празниците и обичаите на ромите в България не могат да бъдат редуцирани нито до празниците и обичаите на българския етнос (въпреки българския им субстрат), нито пък да бъдат отъждествени с празниците и обичаите на ромите от другите европейски страни (въпреки ромското им осмисляне). Най-големите календарни празници за българската и ромската общност са: **Василица, Коледа и Байрам.**

Василица - Настъпването на Новата година е празник за всички хора по Земята, без значение къде живеят, каква религия изповядват и как се наричат. Новата година винаги носи надежди за по-добър живот, повече щастие и късмет и затова хората си пожелават тези неща в началото на всяка Нова година. За децата новогодишните празници са свързани също така с радостта от подаръците, които получават. Новата година за ромите започва през нощта на 13 срещу 14 януари с празника Василица. Преди един век българите също са отбелязвали Васильовден (известен още като Сурваки) на 13 срещу 14 януари и за тях този празник също е изпълнявал ролята на Нова година. Повечето роми празнуват празника три дни — 13, 14 и 15 януари, като вечерта на 13 януари е “втора Бъдни вечер”, 14 януари е Василица (или Васильовден), а 15 януари е Банго Васили (третият ден, когато Васили се изкривил от игри). Ромските обичаи, свързани с този голям празник, са тясно свързани с обичаите, които са изпълнявали българите (а и други етноси, живеещи по българските земи) по времето на вашите прабаби и прадедовци.

“**Коледа**” е популярното народно име, с което е известен празникът Рождество Христово. Отбелязва се на 25 декември. Според християнската религия на този ден във Витлеем е роден Исус, затова Рождество Христово е един от двата най-големи християнски празника (другият е Възкресение Христово — Великден). Народният календар свързва Коледа с най-късия ден в годината — 24 декември, който е бил отбелязван от много древни народи. След 24 декември денят започва постепенно да нараства.

Вечерта преди Коледа (вечерта на 24 декември) се нарича Бъдни вечер. С нея са свързани много обичаи при българи и при роми.

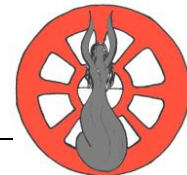
Повечето роми-мюсюлмани празнуват голяма част от християнските празници, отбелязвани и от ромите-християни: Ерделез (Гергьовден), Васильовден, Игнажден, дори Великден. Но основните празници за почти всички роми-мюсюлмани са двата Байрама, празнувани и от другите мюсюлмани в България — турци, татари, българомохамедани. Празникът **Рамазан Байрам** се празнува в първите два дни на десетия месец от ислямската година. Той е празник на разговяването, защото през целия предишен месец мюсюлманите постят. Другият голям ислямски празник, отбелязван и от ромите-мюсюлмани е **Курбан Байрам** — Празникът на жертвоприношението. Той се празнува точно 70 дни след Рамазан Байрам. На този ден мюсюлманите пренасят в жертва някакво животно. Обикновено това е коч, но може да е и крава.

ПРАКТИЧЕСКА ЗАДАЧА: Изследване и представяне на празниците

Участниците в родителския клуб или настоятелство трябва да се работят в екип за всеки един от празниците. Вашата задача е първо да направите проучване и да съберете информация за календарните празници (Василица, Коледа и Байрам) отбелязвани във вашето населено място. След това съвместно с ученическия парламент и учителите по Фолклор на етносите да направите сценарий за тържество по повод празника и да го направите

Стъпки за изпълнение на задачата:

1. Изберете екип за работа върху задачата. Екипът трябва да включва не по-малко от пет родители, ученици от ученическия парламент, учител и един координатор на екипа.
2. Проведете неформални разговори и интервюта с хората от общността за това как отбелязват съответния празник. Запишете различни хора: мъже и жени, стари и млади
3. Обърнете внимание на следните въпроси:
 - защо се отбелязва този празник: има ли легенда, свързана с него; какви поверия има
 - как се е отбелязвал в миналото и как – днес: има ли разлика
 - кои са основните елементи в празника: кой какво прави, в каква последователност
 - има ли специфични песни и наричания
4. Изгледайте филмите „Великден и Гергьовден при калдарашите в с. Кардам“, „Васильовден“, „Байрам“. Направете дискусии по различните филми!
5. Съвместно с ученическия парламент, учителите по Фолклор на етносите направете предварителен сценарий на отбелязването на празника – кои са участниците, какво ще се представи, кой каква роля ще има в честването, как ще прочете мероприятиято.
6. Уведомете предварително местната общност за предстоящото честване – това ще ви помогне да съберете повече информация и участници.
7. Направете медийно разгласяване.

8. *Поканете с лична покана представители на местните институции и гости на тържество. Не забравяйте да разнесете поканите седмица предварително с точна дата и час на събитието!*
9. *Изпратете ни кратък текст и снимки за да сложим вашата прекрасна работа в интернет пространството.*

4. ОБСЪЖДАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБЩНОСТНАТА АНКЕТА. ПЛАНИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИ ДО КРАЯ НА ГОДИНАТА

Кой и как да анализира резултатите от допитването до общността? Как да използваме тази информация?

Анализирането на резултатите от общностното допитване е много важен елемент. Важно е също така тази дейност да се извършва от Родителския клуб и доброволци, които са участвали в проучването. Добре е ако работите заедно с учителите, които ви помагат в организирането на родителския клуб и минете през този процес заедно. Но, **запомнете, учителите не трябва да правят анкети – те само ще ви помогнат в обобщаването.** Това става като се следват следните стъпки:

1. *Обобщаване на отговорите от всяка анкета в предварително направена таблица, която ще ви предоставим.*

Когато ги нанесете ще видите как отговарят хората на всяка анкета и кои са основните проблеми, които се очертават. Обобщаването става като на всеки въпрос се преброят броят отговори „да” и отговорите „не” от всички анкети за населеното място. Като пример можем да вземем следната ситуация: Един човек от клуба започва да прелиства анкетите една по една и казва какъв е отговорът на въпросът „Посещават ли родителите родителски срещи”. В същото време друг човек записва (най-добре с отвесни чертички, които после лесно се броят) броят на отговорите „да” и „не”. После те се събират и получаваме резултата – например 48 души са отговорили с „не” на този въпрос, а 52-ма са отговорили с „да”. Изводът, който можем да направим тук е, че почти половината от запитаните в селото не посещават родителски срещи. Така се сумират отговорите на всеки въпрос и се получават пълни данни за цялата анкета. Нашият съвет е да направите обобщението заедно с учителите, с които работите

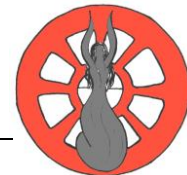
2. *Извадете основните изводи от анкетата и направете анализ на проблемите в образованието във вашето населено място и училище.*

Това означава да проследите обобщените отговори на въпросите от анкетата и да видите как родителската общност при вас отговаря като цяло на тези въпроси. Най-лесно обобщаването става на компютър, в таблица на ексел, който автоматично може да ви направи графики на отговорите на всеки един въпрос, така както сме виждали по социологическите проучвания по телевизията. Въпреки че може би вашето проучване ще е по-достоверно ☺

3. *Направете представяне и обсъждане на резултатите от анкетата*

Добре е в това обсъждане да участват колкото се може по-широк кръг хора. Съберете:

- ✓ Родители – опитайте се да съберете колкото се може повече родители. Кажете им, че ще представите резултатите от анкетата, в която всички са участвали и заедно ще решавате какво да се прави след това
- ✓ Директорът и учителите

- ✓ Кметът на населеното място и най-вече – на община и други представители на местните институции. Обяснете им какво сте правили и защо искате да направите широко обсъждане. Важно е те да присъстват, защото могат много да помогнат в решаването на проблемите, а и така ще видят, че даден проблем не е проблем само на един отделен човек, а на цялата общност
- ✓ Широката общественост. Поканете и други жители на населеното място, които не са родители и нямат в момента деца в училище. Въпреки, че в момента не са пряко ангажирани с училището, то е важно за тях, защото училището определя в много голяма степен облика и на самото населено място, особено ако то е по-малко. Не случайно, когато се закрие едно училище в дадено село и селото постепенно умира. Освен това останалите жители също могат да помогнат при решаването на проблемите и да предложат решения.

4. *Определете трите най-важни проблема*

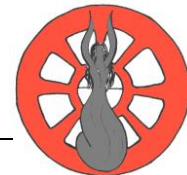
- ✓ След като представите резултатите от анкетата, направете дискусия какво мислят присъстващите за тези резултатите
- ✓ След първоначалното обсъждане определете кои са трите най-важни за момента проблеми, които можете заедно, с общи усилия да решите в рамките на следващите 6 месеца. Това можете да направите по следния начин: запишете на флипчарт всички проблеми, които са излезли от анкетата. Помолете присъстващите да си помислят кой е най-важният за тях. След това започнете да четете проблемите, които сте записали, един по един и помолете присъстващите да вдигнат ръка на този, който смятат, че е най-важен. Записвайте броят на гласувалите срещу всеки проблем. Накрая след като преброите „гласовете” за всеки един проблем, ще определите кой е най-наболелият в момента. Това не означава, че ще забравите за останалите, но не можете да решите всички проблеми наведнъж.
- ✓ Направете последваща дискусия, след като сте се спрели на 1 проблем, какво всеки може да направи, за да се реши или да се тръгне към решаване на проблема в следващите 6 месеца (до края на годината или срока). Направете план за работа, като запишете ресурсите, които ще са ви необходими, отговорници и срок. Можете да го направите в следната таблица:

Проблем:			
Дейност 1	Отговорници	Срок	Кой ще се включи; необходими ресурси
Дейност 2	Отговорници	Срок	Кой ще се включи; необходими ресурси
Дейност 3	Отговорници	Срок	Кой ще се включи; необходими ресурси

- ✓ Обяснете, че след около 6 месеца ще направите нова анкета, за да видите заедно дали действията, които сте предприели, са успели да доведат до промяна

NB!!! Не се хвърляйте да решавате големите национални проблеми като икономическата криза и бедността. Изберете първо нещо малко, което е на местно ниво, и което наистина можете да решите в рамките на няколко месеца, за да видите всички, че съвместните усилия водят до резултат

Пример: проблем, който излиза в анкетата е, малкият брой деца, които продължават образованието си след 8 клас. Това е нещо, за което можете да направите много неща за

кратко време и да постигнете резултат. Ние сме ви помогнали в тази насока, като сме включили някои идеи по-нататък

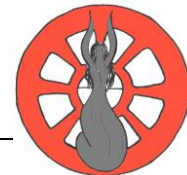
Направете протокол от срещата. Не забравяйте да пуснете и присъствен списък. Направете снимки – след време всички, които са участвали в решаването на проблема, ще искат да си спомнят този исторически момент и да се видят на снимките ☺

5. КАКВО Е 8 АПРИЛ И КАК МОЖЕМ ДА ГО ОТБЕЛЕЖИМ. КАКВО Е ХОЛОКОСТА И КАКВИ СА ПОУКИТЕ НА ИСТОРИЯТА. ДИСКУСИЯ ЗА ХОЛОКОСТА И ОРГАНИЗИРАНЕТО НА 8 АПРИЛ

Теорията за "висшата германска раса" - Преследванията на ромите в Европа започват още в началото на XVI в., но те достигат връхната си точка по време на Втората световна война (1939 - 1945) при управлението на Адолф Хитлер. Историята започва много рано и водеща роля в нея има идеята за чистата арийска раса. Като начало са обособени три групи роми. Първата е на "етнически чистите скитащи роми". Отношението към тях е по-особено и им се позволява известна свобода. Членовете на Института все пак приемат историческия факт, че ромите идват от Индия и следователно могат да бъдат смятани за арийци, но твърдят, че по пътя от Индия през Европа те са встъпвали в брак с представители на други раси и следователно са "омърсена, смесена раса". Втората група са ромите със смесен произход. Мерките срещу тях са особено жестоки. По никакъв начин не им е позволено да имат деца, за да не продължат "замърсяването" на германската нация. Третата група е от хора от не-ромски произход, които обаче водят скитащ живот като ромите. Тези хора са обявени за "анти-социални" (които не могат да живеят нормално в обществото като останалите хора). Такива са и всички, които нямат постоянна работа или сами са си работодатели. Така са застрашени дори художниците и музикантите, които си изкарват прехраната като се придвижват от едно място на друго. Всички, които попадат в тези категории, заедно с евреите, са изолирани и изпращани в специално създадени концентрационни лагери. През 1942 г. в лагера Аушвиц-Биркенау са транспортирани над 10 000 роми. Ромите от окупираните от Германия територии също са изпратени в концентрационните лагери, обвинени, че са шпиони на съответните държави. В периода февруари 1943 - лятото на 1944 в лагера Аушвиц-Биркенау са депортирани ромите от Германия, Австрия, Бохемия и Моравия, Холандия, Белгия, северна Франция, Полша, Съветския съюз и др. Условията в лагерите били нечовешки. Затворените там приличали повече на умрели, отколкото на живи. Те били подложени на глад, епидемия и болести. По-лошо от това били единствено газовите камери, където затворените евреи, роми и военнопленници били умъртвявани. Близо 19 300 роми са убити в лагера Аушвиц-Биркенау, като само на 2 срещу 3 август 1944 г. при заплахата от приближаването на съветските войски, германците убиват в газовите камери 2900 роми.

Според данните на различните изследвания жертви на нацисткия геноцид .) стават над 500 000 роми. **Този геноцид се нарича Холокост (Пораймос на ромски език) и паметта на жертвите се почита на Международния ден на ромите 8 април.**

Българските роми по време на Втората световна война

По време на Втората световна война България е единствената европейска страна, в която ромите не споделят жестоката съдба на своите събратя. След активизирането на политиката си срещу ромите, германското нацистко правителство изисква и от България да предаде своите евреи и роми и да ги депортира в "лагерите на смъртта". Въпреки опасността страната да бъде окупирана от нацистка Германия, цар Борис III отказва, с което спасява живота на около 300 000 роми и 50 000 евреи.

ПРАКТИЧЕСКА ЗАДАЧА: Дискусия за Холокоста и организиране на 8 април

Участниците в родителския клуб или настоятелство трябва да работят в екип с ученическия парламент и други заинтересовани лица. Вашата задача е първо да направите презентация по темата „Холокост”, след което да организирате дискусия по темата във вашето училище / населено място и да отбележите Деня на Ромите по избран от ваш начин.

Стъпки за изпълнение на задачата:

1. Изберете екип за работа върху задачата. Екипът трябва да включва не по-малко от пет родители, ученици от ученическия парламент, учител и един координатор на екипа.
2. Съвместно с ученическия парламент изгответе презентация по темата „Холокост”
3. След представянето на презентацията направете дискусия по темата - Направете дискусията в училище / читалището. Нека на нея да присъстват ученици от по –горните класове, родители, хора от общността, учители и други.

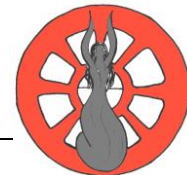
Обърнете внимание на следните въпроси:

- защо се отбелязва този ден
 - каква е целта на отбелязването на 8 Април
 - какво е важно да запомним за този важен ден за ромската общност
4. Накрая в памет на този ден можете да прочетете поезия/проза от известни роми, или пуснете някой известен ромски филм.
 5. Изпратете ни кратък текст и снимки за да сложим вашата прекрасна работа в интернет пространството.

Не забравяйте!

Преди провеждането на мероприятиято по повод 8 Април:

- Съвместно с ученическия парламент, учителите по Фолклор на етносите направете предварителен сценарий на отбелязването на празника – кои са участниците, какво ще се представи, кой каква роля ще има в честването, как ще прочете мероприятиято.
- Уведомете предварително местната общност за предстоящото честване – това ще ви помогне да съберете повече информация и участници.
- Направете медийно разгласяване.

- Поканете с лична покана представители на местните институции и гости на тържество. Не забравяйте да разнесете поканите седмица предварително с точна дата и час на събитието.

Материали за 8 Април може да намерите в помагалата по СИП Фолклор на етносите – Ромски фолклор, на страницата www.amalipe.com, и на www.youtube.com Center Amalipe Media

6. ЗАЩО Е ВАЖНО ДЕЦАТА НИ ДА ИМАТ СРЕДНО И ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ.

ПОЛОЖИТЕЛНИТЕ ПРИМЕРИ.

КАК ДА НАПРАВИМ КАМПАНИЯ ЗА ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО СЛЕД 7/8 КЛАС И В УНИВЕРСИТЕТ

ВСЕКИ УЧЕНИК МОЖЕ ДА БЪДЕ ОТЛИЧНИК! Всеки ученик може да сбъдне своята мечта – да стане учител, лекар, адвокат...

За това е необходимо родители и учители заедно да мотивираме и поощряваме децата към постигане на отлични успехи в училище и завършване на образователна степен, която ще им позволи да градят кариера и да се развиват професионално.

Ако накараш едно дете да повярва, че може да успее и искрено да се стреми към това, то ти си успял да намериш ключа към успеха в неговото развитие – оттам нататък никой и нищо не може да му попречи да го постигне. Така освен завършване на качествено основно образование много важна роля има и продължаването на образованието в средна степен. Дали това ще бъде професионално образование избора зависи от детето и семейството му. Първото и важно условие за постигане на това е децата да завършват успешно средно образование, което ще им позволи кандидатстване в университет с цел сбъждане на техните мечти.

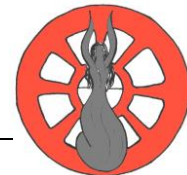
Добра стратегия за продължаване в средна образователна степен е организирането на кампании за продължаването на образованието. Тук важно място заема родителския клуб!

Това което можете да направите Вие за по-доброто бъдеще на вашите деца е да организирате мотивационна кампания за продължаване на образованието в гимназии.

Как се случва това?

Организирането на мотивационна кампания за продължаване на образованието в гимназии ще бъде насочена към учениците от 7 и 8 клас и ще бъде организирани от родителския клуб, основното училище, в което тази година са децата и заинтересовани гимназии. Кампанията трябва да включва:

- Дискусии за значението на гимназиалното/ професионалното образование и възможностите, които то предоставя;
- Представяне на различни средни училища в областта: представители на средните училища посетят училища от проекта и ще представят възможностите, които те предоставят пред седмокласниците и осмукласниците;
- Посещения на място в средните училища: финансирани от съответните гимназии или от общината.

- среща с ученици, които вече учат в средни училища и студенти
- срещи с успели хора – роми и нероми, които да разкажат колко е важно образованието и как то им е помогнало да се реализират

ПРАКТИЧЕСКА ЗАДАЧА: Кампания за продължаващо образование в гимназии

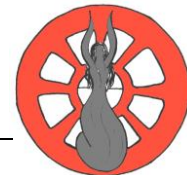
Участниците в родителския клуб или настоятелство трябва да работят в екип заедно с ученици от ученическия парламент, учители от основното училище и представители на гимназиите. Вашата задача е първо да направите проучване и да съберете информация за това какви средни училища има във вашето населено място и региона. След това да направите презентации и дискусия по темата за продължаване в гимназии и на края посещения по средните училища.

Стъпки за изпълнение на задачата:

1. Дискусия за продължаващо образование:

- Изберете ръководител на групата, която поема настоящата задача!
- Съвместно с ученическия парламент *изработете презентация* на тема „Какви са ползите от средно образование?”. Направете проучване дали има завършили средно образование или университет хора от вашата общност в населеното място. Сложете техните истории в презентацията и поканете ги на дискусията – това са добри примери които могат да мотивират родители и ученици за продължаване на образованието.
- *Пуснете филма „Белите лястовици”* – Филм за студенти по медицина от ромски произход. Можете да го намерите на www.youtube.com Center Amalipe Media.
- *Направете дискусия в училището* на тази тема – съберете учениците от 7 и 8 клас заедно с техните родители и всички заинтересовани страни и след представянето на презентацията отговорете си на следните въпроси:
 - Какво е основното послание, което искаме да предадем?
 - Какво ще убеди хората да приемат посланието?
 - Какво искаме да направят хората, или да знаят, след като са чули нашето послание?
 - (например: да разберат защо е необходимо всеки ученик да има завършено средно образование? За да получат по-добра работа? За да живеят по-добре? За да имат по-добре платена работа? За да сбъднат мечтите си?)
 - Какво ще получите Вие като активни и успешни родители?

2. Направете изнесени посещения с цел запознаване с училищата, предлагащи диплом за завършено средно образование във вашето населено място и регион. Всички гимназии в края на учебната година предлагат открити уроци и безплатни посещения в техните сгради с цел запознаване с училищната среда, с професионалното образование което предлагат и запознаване с това какви дипломи получават учениците завършили съответното училище. За тази цел е добре предварително екип от родителския клуб да направи среща със училището за да може да се организира самото посещение. Помислете кога ще е най-удобният период за това, с какъв транспорт ще го направите това и как директорът на гимназията ще представи своето училище. Гимназиите ще ви съдействат

за организиране на транспорт – за тях е важно да привлекат повече ученици. Можете да потърсите за съдействие и общината.

6. След провеждането на кампанията съвместно с учители и ученическия парламент *направете анкети* за това колко деца ще продължат в гимназии и за какво мечтаят!

7. Изпратете ни текст и снимка за публикуване на добре свършената кампания!

Не забравяйте – Всичко това правим за по-доброто бъдеще на нашите деца!

ДИСКУСИЯ

“За и против родителската намеса при създаването на ново семейство”

Обичаят родителите да създават семействата на своите деца има както противници, така и привърженици. Противниците твърдят, че този обичай пречи на младите хора да създадат стабилно семейство и нарушава техните човешки права, защото:

1. В резултата на този обичай младоженците понякога дори не се познават преди сватбения ден. Често се оказва, че характерите им са много различни и не си подхождат. А това води до караници и до развод.

2. В повечето случаи младоженците не се обичат, защото дори не се познават. А нормално е бракът да се гради на любовта.

3. *Бабаакът* (зестрата, която се плаща за булката) е нарушаване на достойнството на младото момиче. Не е допустимо да се “купува” булка, така както се купува неодушевен предмет или животно.

Привържениците на обичая също имат своите аргументи:

1. Младоженците винаги имат по-малко опит от родителите си и не могат сами да преценят кой е най-подходящ за техен другар в живота. Това най-добре могат да направят родителите им, които са с по-голям опит.

Затова в общностите, в които е запазен обичаят родителите да създават семействата на своите деца разводите са по-редки отколкото в общностите, в които младоженците създават семейство по свое желание.

2. Бракът трябва да се изгражда не толкова върху любовта между младоженците, колкото върху взаимното уважение, общите интереси и любовта към децата. Любовта между младоженците не може да задържи дълго време едно семейство сплотено, с течение на годините тя отминава. Затова не е проблем ако младоженците не се познават и обичат преди сватбата.

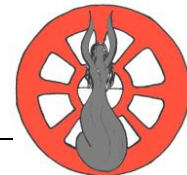
3. *Бабаакът* не е “купуване” на булката. Той е вид гаранция, че родителите на младоженеца (свекъра и свекървата) ще ценят и уважават своята снаха. А също така, че в случай на нещастие (напр. при развод, или ако съпругът почине) бъдещето на момичето ще бъде финансово подсигурано. *Припомнете си значението на т.нар. “момински пари” при калдарашиите!*

Съставете две групи и организирайте дискусия на тема “За и против родителската намеса при създаването на ново семейство”! Нека едната група защити тезата, че обичаят родителите да създават семействата на своите деца трябва да се запази, а другата група да аргументира необходимостта от изоставянето на този обичай.

За ваше улеснение ви предлагаме няколко допълнителни въпроса, отговорите на които можете да използвате в аргументацията си:

1. Свързани ли са възрастта, на която е един човек с опита (житейски и професионален), който той има? Винаги ли “по-възрастен” означава “по-опитен”?

Какво друго освен възрастта има значение при определяне на опита, който има човек?

ДИСКУСИЯ ЗА РАННИТЕ БРАКОВЕ

ЦЕЛ:

1. Намаляване на риска от ранни бракове сред младежите в училище;
2. Увеличаване на шанса младежите да продължат образованието си;
3. Повишаване на доверието на общността към училището

ОПИСАНИЕ: Ранните бракове са традиция, която все още се среща сред част от ромите. При по-консервативните групи те се инициират от родителите и са свързани с идеята за запазване на непорочността на булката преди сватбата, страх от „кражба на момичето”, „добрата грижа” от страна на родителя (вкл. страх „младите да не тръгнат по лош път”) и преклонение пред традицията. При групите в преход (повечето роми) ранните бракове се инициират от младежите („приставане”, „избягване”), а родителите са неутрална среда.

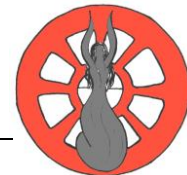
Център Амалипе публикува материали, които могат да се използват за организирането на дискусии по въпросите на ранните бракове: филм „Животът е прекрасен”, книжка с лични истории „Женски съдби”, национално представително проучване на семейните нагласи в ромска общност и др. Те ще ви бъдат предоставени.

Организирайте дискусия по въпросите на ранните бракове:

- с родители: непременно включете родители на деца от 7 – 8 клас, както и други, които смятате за застрашени. Поканете в дискусията както родители, които биха се съгласили децата им да се омъжат рано, така и родители, за които сте убедени, че няма да го направят. Добре е тази дискусия да бъде първа;

Ход на дискусията с родителите:

- Покажете филма «Животът е прекрасен»
- Представете резултатите от проучването на семейните нагласи
- Поканете успял ром / ромка, които не са се омъжили рано: да разкажат за живота си. Ако е от същото населено място, внимавайте той/тя да се ползва с добро име в общността. Ако е от друго място – опитайте да е от същата ромска група. Ако вие имате подобна история – разкажете я
- Поканете стара българка / туркиня, която да разкаже как на времето и при българите / турците са се женили така, но вече не е така и е по-добре за младежите!
- Дискутирайте: опитайте да включите възможно най-широк кръг участници, а не само най-гласовитите. Не опонирайте директно и не поучавайте! – изложете елегантно „другите” аргументи, като „А няма ли да е по-добре за децата ако...”. Използвайте названията на местната общност („хорохане рома”, „Дасикане рома”, „калдараша”, „милет”, „Рудари”) – това отваря сърца! Използвайте думи, познати на местната общност („бабаак”, „бияв”, „Дюн”) – това ще спечели уважението им. Хвалете децата:

„Умни са, от тях може да стане лекари, адвокати, кметове, депутати ако им дадем шанс”. Покажете уважение към традицията, заедно с елегантно твърдото убеждение, че „в Европейския съюз” така вече не може.

- В случай на нужда: запознайте участниците с наказанията, които законът налага на родители и младежи в случай на ранно задомяване. Акцентируйте, че този закон вече започва да се спазва („заради ЕС”) – дори и да не вярвате, че е така ☺
- Съвместно направете план какво да направите за да намалее ранните бракове или да разрешите случай на такъв. Нека родителите поемат конкретен ангажимент!
- Уточнете кога ще се срещнете пак за да видите как върви плана и кой какво е свършил

Уважаеми родители,

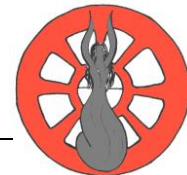
Не забравяйте след провеждането на всяко събитие с родители да направите протокол от проведената среща, да попълнят присъственият списък всички родители, които са били на срещата и да направите снимки за спомен! ☺

Следват приложенията, които да ползвате...

ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Протоколи за проведени дискусии/срещи с родители

2. Присъствени списъци от проведени дискусии/срещи с родители

Протокол от проведена среща

Тема: *КЛЮЧОВИ ИНСТИТУЦИИ, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПРАВА В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО*

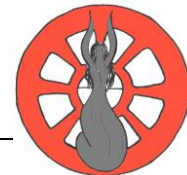
Дата:

Място:

Училище:

Впечатления от проведената дискусия:

Последващи дейности:

Изготвил:

Протокол от проведена среща

Тема: ЕДИННИ В ПРАЗНИЦИТЕ СИ – ВАСИЛИЦА, КОЛЕДА, БАЙРАМ

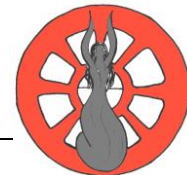
Дата:

Място:

Училище:

Впечатления от проведената дискусия:

Последващи дейности:

Изготвил:

Протокол от проведена среща

Тема: ОБСЪЖДАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБЩНОСТНАТА АНКЕТА.

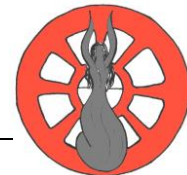
Дата:

Място:

Училище:

Впечатления от проведената дискусия:

Последващи дейности:

Изготвил:

Протокол от проведена среща

Тема ДИСКУСИЯ ЗА ХОЛОКОСТА И ОРГАНИЗИРАНЕТО НА 8 АПРИЛ

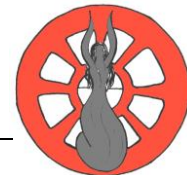
Дата:

Място:

Училище:

Впечатления от проведената дискусия:

Последващи дейности:

Изготвил:

Протокол от проведена среща

Тема КАК ДА НАПРАВИМ КАМПАНИЯ ЗА ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО СЛЕД
7/8 КЛАС И В УНИВЕРСИТЕТ

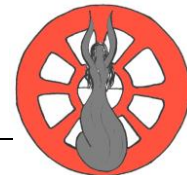
Дата:

Място:

Училище:

Впечатления от проведената дискусия:

Последващи дейности:

Изготвил:

Протокол от проведена среща
Тема ДИСКУСИЯ ЗА РАННИТЕ БРАКОВЕ

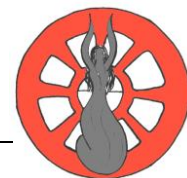
Дата:

Място:

Училище:

Впечатления от проведената дискусия:

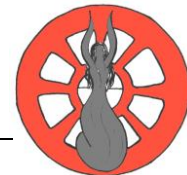
Последващи дейности:

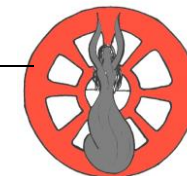

Изготвил:

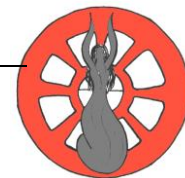
БЕЛЕЖКИ:

Blank lined area for notes, consisting of multiple horizontal lines with a dotted midline.

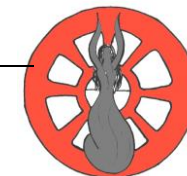

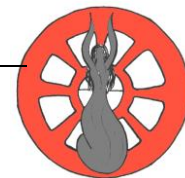
	Тема	КЛЮЧОВИ ИНСТИТУЦИИ, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПРАВА В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО					
	Дата	месец..... година					
No	Трите имена	Училище	Населено място	Телефон	Facebook	e-mail	ПОДПИС
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

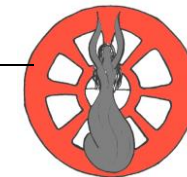
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

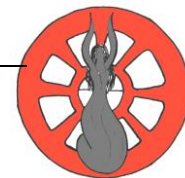
	Тема	ЕДИННИ В ПРАЗНИЦИТЕ СИ – ВАСИЛИЦА, КОЛЕДА, БАЙРАМ					
	Дата	месец..... година					
No	Трите имена	Училище	Населено място	Телефон	Facebook	e-mail	ПОДПИС
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

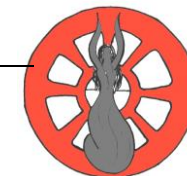
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

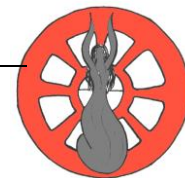
	Тема	ОБСЪЖДАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБЩНОСТНАТА АНКЕТА.					
	Дата	месец..... година					
No	Трите имена	Училище	Населено място	Телефон	Facebook	e-mail	ПОДПИС
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

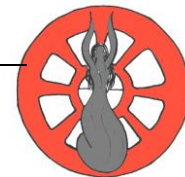
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

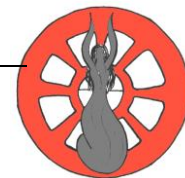
	Тема	ДИСКУСИЯ ЗА ХОЛОКОСТА И ОРГАНИЗИРАНЕТО НА 8 АПРИЛ					
	Дата	месец..... година					
No	Трите имена	Училище	Населено място	Телефон	Facebook	e-mail	ПОДПИС
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

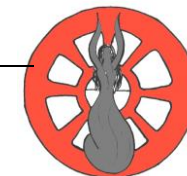
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

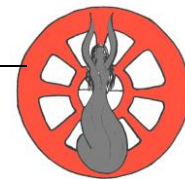
Тема		КАК ДА НАПРАВИМ КАМПАНИЯ ЗА ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО СЛЕД 7/8 КЛАС И В УНИВЕРСИТЕТ					
Дата		месец..... година					
№	Трите имена	Училище	Населено място	Телефон	Facebook	e-mail	ПОДПИС
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

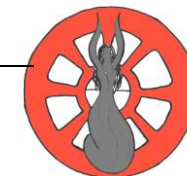
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

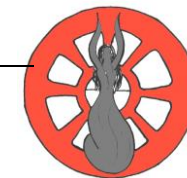
	Тема	ДИСКУСИЯ ЗА РАННИТЕ БРАКОВЕ					
	Дата	месец..... година					
No	Трите имена	Училище	Населено място	Телефон	Facebook	e-mail	ПОДПИС
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

	Тема						
	Дата						
	месец..... година						
No	Трите имена	Училище	Населено място	Телефон	Facebook	e-mail	ПОДПИС
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							